

Till Näringslivsdepartementet

Remissyttrande

SOU 2017:1 För Sveriges landsbygder

Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtland Härjedalen, vill härmed avge följande remissyttrande. Heimbygda är en allmännyttig ideell, politiskt och religiöst obunden regional organisation och företräder över 70 lokala hembygdsföreningar med ca 10 000 medlemmar, i alla delar av länet/regionen.

Det för Heimbygda viktiga är Jämtland Härjedalens framtid, och vad som händer med demokrati och föreningsverksamhet. Genom vår inriktning på tid och historia vill vi dessutom peka på farorna med att inte se frågan i ett längre tidsperspektiv.

Sammanfattning

Heimbygda ser utredningen som ett stort steg framåt för att vända utvecklingen, skapa större rättvisa i hela landet och stärka landsbygdens framtid.

Synnerligen positivt är utredningen Norgeinspirerade förslag till stödinsatser för särskilt drabbade kommuner, med sänkta arbetsgivaravgifter och avskrivna studielån.

Andra viktiga förslag som vi livligt tillstyrker:

- Kapitalförsörjning till företag på landsbygden
- Landsbygdslån för bostadsbyggande
- Digitalisering
- Transportpolitiska förändringar i syfte att förbättra person- och godstransporter
- Avståndsbaserat reseavdrag

Nedan lämnar vi särskilda synpunkter om civilsamhället och hembygdsrörelsens viktiga roll för landsbygdens överlevnad.

Ytterligare behov

Däremot saknar vi andra förslag där det också finns starka skäl att följa det norska exemplet, särskilt angående vinster från vattenkraft och lokalt inflytande över råvaruresurserna.

Vad som också saknas är en diskussion om inlandets problem. Vi vill därför tillföra två viktiga förslag:

- a. Utveckla trafiken längs norra stambanan Stockholm-Ljusdal- Östersund och vidare till Trondheim. Här behövs särskilda insatser, med sammans stöd redan finns för trafiken till norra Norrland.
- b. I enlighet med utredningens förslag om förbättrade utbildningsmöjligheter stärka norra Sveriges enda inlandsuniversitet, det i Östersund, men tekniska och humanistiska utbildningar.

Dessutom vill vi framhålla vikten av att diskussionen inte avstannar när beslut fattats om landsbygdsutredningens förslag, utan att man går vidare med ytterligare åtgärder för att stärka landsbygden. Bland annat bör övervägas:

- Statligt stöd för decentraliserad sjukvård
- Åtgärder för att stärka lokal gemenskap och vilja att satsa på en framtid i landsbygden, särskilt när det gäller barn och unga. Viktigt är att göra skolan mindre storstadsinriktad, och eftersträva motsvarande anpassning av kultur-och fritidsverksamhet, så att den inte bara blir en förenklad version av storstadens kultur och fritidsutbud.

6.5 En kulturpolitik för hela landet

Det som sägs om social sammanhållning, kulturmiljöer mm gäller i särskilt hög grad hembygdsrörelsen, som förmodligen är Sveriges mest decentraliserade folkrörelse, med en hembygdsförening inom i stort sett varje tidigare socken. Flertalet hembygdsföreningar är viktiga kulturarrangörer och förvaltar en hembygdsgård, med betydelse som arena för ortens kulturliv, och för skola, turism och integration.

6.7.1 Kulturen behöver bli mer tillgänglig.

Kulturrådet föreslås arbeta för kulturens tillgänglighet i hela landet. Trots hembygdsrörelsens nätverk av kulturarenor och kulturarrangörer i minsta avkrok av landet, är det risk att hembygdsförbund och hembygdsrörelse även i fortsättningen hamnar utanför dessa insatser.

Genom Kulturrådets anvisningar styr staten delvis över Kultursamverkansmodellen. Inom flera kulturområden utpekas särskilda mottagare. Trots hembygdsrörelsens

omfattning arbetar den nästan helt ideellt och får i flertalet län ytterst obetydliga regionala bidrag, om ens några. Med hänsyn till hembygdsrörelsens betydelse för landsbygdens utveckling anser vi det viktigt att även den blir en av staten prioriterad mottagare.

9. Civilsamhället

Här nämns hembygdsrörelsen som en av de organisationer som skapar lokal identitet och attraktivitet. I Jämtland Härjedalen har föreningarna antagit som målsättning att vår främsta uppgift är att verka för sammanhållning och gemenskap. Många föreningar bedriver ett aktivt integrationsarbete, och gemensamt arbetar vi för att ge ungdomar det inflytande och den lokala förankring som behövs för att de ska se andra framtidsalternativ än storstaden.

Ett verksamt sätt att stärka landsbygden är därför att ge hembygdsrörelsen finansiellt stöd i nivå med andra folkrörelser.

För Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtland Härjedalen

Styrelsen

Sten Rentzhog
Ordförande

Hans Cederberg
sekreterare